

מולין יקירין ויהודשים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי הוד חי אביהצירא שליט"א

מילה תא

חזקת תא

חזקת תא דאורייתא
יסוד חדש ונפלא על הפרשה

העצה - כשאין לאדם חשק ללימוד התורה הקדושה

ירמיה בשם ר' חייא בר אבא אמרי, כתיב (ירמיה טו יא) 'אוותי עזבו ואת תורתי לא שמרו', הלאי אוותי עזבו ותורתי שמרו, מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב.

עצת ה' ללמוד אף שאין חשק

ועם זאת ישליך עצמו ללימוד התורה אף שאינו מרגיש בה טעם, שפעמים הוא ניסיון לאדם עד כמה מוסר עצמו ללימוד התורה, וכן דרשו צדיקים (מובא מהגרי"ו מבריסק שמעו מאחד האדמו"רים בעת שהתו בעיר קרעניץ) על הפסוק (שמות טו כג) 'ויבאו מרתה ואין מים לשתות', ופירשו, לפעמים אין לאדם חשק ללימוד התורה, 'ואין מים לשתות' - אין מים אלא תורה (ביק יז), 'כי מרים הם - שמרגיש בה טעם מר ולא מתיקות ועריבות. 'ויורהו ה' עץ' - הורה לו עצה, שלשון 'עץ נדרש מלשון 'עצה', 'וישלך אל המים' - העצה שהורה לו ה' היא, להשליך את עצמו למים, לעסוק במימי התורה אף שאין לו חשק, וכשמשליך עצמו לתלמוד תורה 'וימתקו המים' - מרגיש מתיקות ועריבות טוב התורה. ועל כך נאמר אחר זה 'שם שם לו חוק ומשפט ושם ניהוהו', שללמוד ללא שיש לו חשק וטעם הוא ניסיון גדול, עד כמה מוכן להשליך את עצמו ורצונותיו ללימוד התורה הקדושה.

דברים כדברנות כתב בזה **השפת אמת** (חקת תרל"ו ד"ה ברש"י): כי דברי תורה הם היפוך דברי עולם הזה שהטעם מביא למעשה, שע"י שחושק לטעם עולם הזה והבליו עושה אותם ואחר כך נמאסים עליו. ותורה להיפוך, ע"י המעשה אף שאינו מתאוה להם זוכה אחר כך להשיג הטעם ולהתאוות להם. אמנם אין טעם זה מושג רק למי שלא טעם טעם עולם הזה. וכפי מה שפורש אדם עצמו מתאוות כך זוכה להשיג טעם הקדושה. ולכן משה רבינו ע"ה שנקרא 'איש אלקים' (להלן ג' א) נבדל מעולם הזה לכן לאני מגלה טעמי פרה ולאחרים חוקה (במדבר יט ו). פירוש, מי שאינו זוכה להשיג הטעם צריך לעשותו בדרך חוקה, וע"י זה זוכה אחר כך להשיג הטעם. כתיב (ישעיה ה כ) 'שמים מר למתוק ומתוק למר', פירוש, ע"י ששמים דבר עולם הזה למתוק בעיניהם, ע"י זה 'מתוק למר' שאין יכולין להרגיש מתיקות התורה ומצות.

(קהלת ז כט), האדם מתחילתו ישר ויכול להרגיש מתיקות ועריבות התורה. אבל אשמים אנחנו בכך, שאיננו מרגישים טעם וחשק בתורה, שמחמת התאוות והרצונות שמביאים אנו על עצמינו, מכניסים עצמינו במידות קטנות ושפלות, ומחמת כן אין טעם בדברי קדושה ואינו מרגיש מתיקות ועריבות טוב התורה.

העצה לכך לפשפש במעשיו לחזור בתשובה על חטאיו, וכך יסיר מעצמו את חושך התאוות המחשיך ממנו את אור התורה הקדושה, ואז אורייתא מודעת ליה חוביה (זוהר ויקרא כג) והמאור שבה יחזירה למוטב.

כן אמרו במדרש (איכ"ר פתיחתא ב): ר' הונא ור'

זאת חקת התורה אשר צנה ה' לאמר (ט יב).

לעיתים אין לאדם חשק ללימוד התורה הקדושה, ושואל את עצמו, מדוע, הלא אין מתיקות כמתיקות ונעימות דברי התורה וכנודע לכל דברי האור החיים הקדוש (פר"י תבוא בפסוק 'ושמחת בכל הטוב') באש קודש 'שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם. אם כן מדוע אין לו חשק.

אך צריך לדעת, 'אשר עשה האלקים את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים'

מילה דפליאה

היצר מסמא עינינו כפי שהובלו הקדושים למשרפות באושוויץ

מן הראוי הוא להביא לשונות גחלי אש מכבשוננו של צדיק הרה"ק בעל השפע חיים מצאנו ע"ה, הוא הגבר ראה עוני בשנות ההסתר הנוראות - ימי מלחמת העולם השנייה, ואף הרגיש בחרצובות הרשע בבשר החי, בעלות י"א בניו וזוגתו על מזבח השריפה אשר שרף ה'. ואת מה שראה שם הנחיל לנו להבין שכדבר הזה מתקיים גם בימינו אנו בכל יום ובכל אדם על ידי יצר הרע וחיילותיו.

וכך זעק הוא מנהמת לבו לעורר ישנים ולפקוח עיניים עיוורות שהסתמאו בחבילי קסמי היצר (שפע חיים רעוא דרעין שמות יג אות ח): 'ידוע מה שכתבו בספרים הקדושים, שאותיות שמו של הס"מ הם 'לסמ"א', כי כל חפצו וישעו לסמא עיני האדם. וכמו שהרשעים הארורים ימח שםם וזכרם הובילו את בני ישראל אל המשרפות באושוויץ מתוך משאות שוא שנוסעים למקום עבודה, כך היצר הרע מוליך את האדם בנערותו שאם יטמא עצמו אשריו וטוב לו בזה ובבא, ורק בימי זקנותו נוכח לראות שרימה אותו, ושמא יאמר 'מי מעיד בי' וכו', הלא הוא עצמו במצבו האומלל יעיד כמאה עדים על זה שנתפתה אחרי יצרו, כי תורה תחילתה ייסורים וסופה שלווה, ואילו הטומאה תחלתה שלווה וסופה אבדון וכיליון.

ועל כך אנו מתחננים ומבקשים בכל יום 'והסר שטן מלפנינו ומאחרינו', שלא יסיתנו בימי נעורינו בחינת 'לפנינו' לרמות אותנו ולהסיתנו, ואף לא 'מאחרינו' בימי זקנותנו, שלא יכניס בנו ייאוש, רק נשריש בלבנו כי אין לך דבר העומד בפני התשובה, ואף אם חטא כל ימיו ועשה תשובה אינו זז משם עד שמוחלין לו.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

התורה היא שלימות האדם

שאינן נוהגות אלא למי שהזדמנו לו במקרה כשילוח הקן, ועוד מצוות רבות שאין כל אדם זוכה לקיימן, וכיצד אם כן יזכה כל אדם מישראל לתקן כל חלקי נשמתו.

סוד גלגול הנשמות להשלים כל תרי"ג מצוות

העצה לכך היא בסוד גלגול הנשמות, וכמו שאמרו רבותינו הקדושים **בתיקוני הזוהר** (תיקון ע' קלב): זכאה איהו מאן דשריא ליה בכל אבר ואבר דיליה למעבד ליה אתר דלישרי ביה, ואמלכא ליה בכל אבר ואבר דלא יהא אבר פנוי מיניה, דאם חסר חד דלא שריא עליה קודשא בריך הוא, בגין ההוא אבר אתחזר לעלמא בגלגולא עד דישתלים באברים דיליה, שחוזרת הנשמה ומתגלגלת בעולם הזה בכמה מיני אופנים פעם בכהן ופעם בלוי וכן על זה הדרך, וכן נשמות שהיו אחר חורבן בית מקדשנו, הרי שהם צריכים להתגלגל לימות המשיח כדי לקיים המצוות התלויות בבית המקדש כקרבתות וכיוצא בהן, כדי שיזדמנו לפניו קיום כל תרי"ג מצוות, ובדרך זו זוכה הנשמה לתקן כל חלקיה על ידי קיום כל תרי"ג מצוות.

קיום כל המצוות בזכות האחדות

עוד כתבו בספרים שיש עצה שלא יצטרך האדם לשוב בגלגול לעולם הזה, והוא על ידי האחדות ואהבת רעים ומתוך כך נחשב כאילו הוא מתאחד עם חבריו, וכל המצוות שקיימו חבריו כאילו קיים הוא בעצמו, וזוכה להשלים כל חלקי נפשו בגלגול אחד. וכן כתב **האור החיים הקדוש** (שמות לט לב): כי ה' ציוה תרי"ג מצוות, ומן הנמנע שימצא אדם אחד שישנו בקיום כולם, וזה לך האות כהן ולוי וישראל ונשים, יש מצוות עשה בכהנים שאין מציאות לישראל לעשותם, ויש מצוות לישראל שאינם בכהנים וכן בלויים וכן בנשים, ומה מציאות יש ליחיד לקיימם להשלים תיקון לרמ"ח איבריו ושס"ה גידיו אשר יכונו להם, אלא ודאי שתקיים התורה במחברת הכללות ויזכו זה מזה.

משלים את חלקי נשמתו. הנה אמרו רבותינו **בזוהר** (יתרו צא), 'אנכי ה' אלקיך' כולל כל רמ"ח מצוות עשה שבתורה, ולא יהיה לך' כולל את כל שס"ה מצוות לא תעשה. וכתב **האור החיים הקדוש** (שמות כ, א) שמזה הטעם שמענו שתי מצוות אלו מפי הקב"ה בעצמו כדאיתא (מכות כד.) אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום, כיון שהם שורש ועיקר כל מצוות התורה, ועל ידי ששמענו אותם מפי הקב"ה לא תמוט התורה מפי זרענו לעולם. ועוד איתא **בזוהר** (שם עמוד א) שאנכי ולא יהיה לך מכוונים כנגד זכור ושמור והם כלל מצוות התורה, ופירש **הרמב"ן** (שמות כ ח) ששורש מצוות עשה ממידת האהבה כי העושה מצות אדוניו הוא אהוב לו ואדוניו מרחם עליו, ושורש מצוות לא תעשה ממידת הגבורה כי מרוב יראתו מאדוניו הוא נשמר מעשות הרע בעיניו.

כוונת המצוות - לקבל עול מלכות שמים במצות 'אנכי ה' אלקיך'

בכך מסכם בארץ צבי להרב **מקו"ג'גלוב ע"ה** (אחרי ד"ה ושמתם) הרי לנו כי תכלית כל תרי"ג מצוות לקבל עלינו עול מלכות שמים, וכשמקיים כל אחת ממצוות התורה מעיד בעצמו שהוא מאמין בה' ומקיים בכך מצות 'אנכי ה' אלקיך', וזהו שאמרו ש'אנכי' הוא שורש כל תרי"ג מצוות, ואם מקיים תרי"ג מצוות ללא כוונה זו לקיים בכך מצות 'אנכי' הרי זה כאילו קיים הגוף בלי הנשמה, כי מצוה בלי כוונה כגוף בלי נשמה.

כיצד יקיים תרי"ג מצוות וישלים נפשו

אכן נתברר לנו באר היטב, כי האדם נשלח לעולם הזה כדי להשלים ולתקן כל חלקי נשמתו, ועל ידי קיום תרי"ג מצוות זוכה לתקן כל תרי"ג כוחות הנפש. אמנם כמעט ולא אפשרי שיזכה אדם אחד לקיים כל תרי"ג מצוות, שכן ישנם מצוות הנוהגות בכהנים ויש בלויים או ישראלים, ויש מצוות שאינן נוהגות אלא בפני הבית, וכן יש מצוות

זאת התורה אדם וגו' (יט יד). התורה הקדושה היא חיותו הפנימית של כל איש ישראל, כמו שכתב **בדגל מחנה אפרים** (בראשית ד"ה בראשית) פירוש הפסוק **זאת התורה אדם** שהתורה היא עצמות האדם מישראל, כי חיות ישראל היא עצמיות הבורא ברוך הוא, כנאמר (בראשית ב ז) 'ויפח באפיו נשמת חיים', והרי אין אדם נופח אלא מעצמותו ופנימיותו, וכבר אמרו חז"ל (זוהר קדושים עג.) כי הקב"ה והתורה וישראל חד הם, וזהו שהתורה יש בה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, והם הנותנים חיות לאיבריו וגידיו של האדם. ועוד כתב (האזינו ד"ה כי לא) **זאת התורה אדם**, כמו שיש באדם רמ"ח אברים ושס"ה גידים, כן יש בתורה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, וכל מצוה שייך לאבר פרטי מהאדם כדי לחיות האבר ההוא ממקור המצוה ההוא, נמצא מכל התורה בכלל נובע חיות לכל האדם.

למדנו כי לכל יהודי יש שייכות מיוחדת לקדושת התורה, שכן תבנית גופו ואיבריו מכוונים כנגד התורה והמצוות, כי רמ"ח איברי האדם המה נגד רמ"ח מצוות עשה, ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד שס"ה גידים, ותרי"ג מצוות הן המזון הרוחני של תרי"ג איברי האדם, ואם חלילה וחס יעבור אדם על אחת מכל המצוות האמורות בתורה, נפגם בכך אותו האבר בגוף האדם, וכשמקיים מצות ה' מתקדשים האיברים שהם כנגד אותם המצוות.

ובזה פירש **האלשיך הקדוש** את הפסוק (קהלת יב ג) 'את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם', 'את האלהים ירא' אלו מצוות לא תעשה, 'ואת מצוותיו שמור' אלו מצוות עשה, כי רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה מכוונים כנגד כלל איבריו וגידיו 'כי זה כל האדם'.

תכלית כל המצוות לבוא על ידם לאהבה ויראה

מעתה לאחר שראינו כי שלימות האדם היא בקיום כל מצוות התורה, יש לנו לבאר מהי תכליתם של המצוות, שבלעדי ידעה זו מהיכן ידע כיצד

בזילין וקיריין

פרקי הדרכה ועבודה ה'

על סדר פרקי אבות

בגודל מעלת המזכה את הרבים

תורה ועל ידי זיכוי הרבים אזכה לעמוד על דברי תורה מבלי להכשל בהן, שהרי 'אין חטא בא על ידו'.

וכבר אמרנו שאין הכונה רק בלימוד תורה לרבים אלא כל אחד בעצם התנהגותו משפיע על סביבתו שינהגו כמותו, ועל כן בקשה זו 'ולא אכשל בדבר הלכה' היא בקשה על יחיד ויחיד ואף מי שאינו עוסק בהרבצת תורה, כי כאשר חי בצורה של זיכוי הרבים להנחיל להם שילמדו ממעשיו כיצד הדרך לעבוד את ה' יתברך, זוכה ואין חטא בא על ידו' שאינו צריך להזדקק לכשלונות שמהם ידע לעמוד על דברי תורה.

כמו שרואים בברכת אהבה רבה שתקנו לבקש שנזכה 'ללמוד וללמד', ויש להתבונן מדוע תקנו לבקש שנזכה ללמד, הרי לא כל אדם הוא מלמד לאחרים, ופירש בדרש משה לרבי משה פיינשטיין ע"ה (ח"ב עמוד קיד), שכל אדם במעשיו גורם לאחרים ללמוד ממנו, ועל כך מבקשים שיהיו מעשיו ראויים תמיד להשפיע על הסובבים אותנו יראת שמים ולא להיפך ח"ו, ועל ידי זה נהיה בכלל המזכה את הרבים שאין חטא בא על ידו.

זיכוי הרבים - בלימוד זכות עליהם

עוד בביאור 'המזכה את הרבים וכו' זכות הרבים תלוי בו, כשיהודי רואה טוב ומלמד זכות על כל אחד מישראל זוכה להגיע לקדושה יתירה כדברי הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ ע"ה על הפסוק (במדבר ה') 'ואיש את קדשיו לו יהיו', כי המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו, וזהו שנאמר 'ואיש את קדשיו', כשמקדש את אחרים בקדושה ותשובה לו יתברך, 'לו יהיו' שעל ידי זה משפיעה הקדושה גם עליו. ויש להוסיף בדבריו, כי כאשר מרבה קדושה לאחרים בכך שמלמד עליהם זכות ומוצא בכל מעשיהם קדושה, זוכה שגם עליו יושפע נהורא. כך מוצאים אנו בבני ישראל שרצו להתקרב לה' כדי לקבל את התורה, והכינו את עצמם באחדות שלימה ולימוד זכות כמו שכתוב (שמות י"ב) 'ויחן שם ישראל נגד ההר' ופירשו צדיקים, שהיה כל אחד מוצא חן וחסד בעיני חבריו.

ימים על ימך, ואמר למלאך הרף ידך כי עוד לאל ידו לזכות את הרבים חק חקקתי לך שביום השלישי תעמוד מחולי זה, וזה המעשה היה ג' ימים קודם חג השבועות. וכאשר פתר לי כך היה, שביום א' דחג השבועות הלכתי לבית הכנסת וממש נעשיתי בריה חדשה, ומיד אזרתי כגבר חלצי קמתי על משמרת הקודש לחבר פירוש על התורה ונביאים וכתובים וקראתי להחיבור 'שבולי הלקט' לזכרון, עד כאן לשונו. והדברים מדברים בעד עצמם ומורים באצבע כמה גדול זיכוי הרבים אשר בעבורו זכה לחיים יותר מט"ו שנים.

על ידי זיכוי הרבים זוכה אדם לעמוד על דברי תורה מבלי שיכשל

בתפילת רבי נחוניא בן הקנה נאמר 'שלא אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חברי', החתם סופר עמד על השייכות בין הדברים, כי הרי עצם הדבר שחלילה יכשל בדבר הלכה הוא כבר דבר לא טוב, ולמה הוצרך להוסיף 'וישמחו בי חברי' שמשמעו שכל בקשתו היא ענין חבריו שישמחו בכשלונו. ופירש כי יש שתי דרכים שעל ידם מגיע לאסוקי שמעתתא, האחת היא על ידי שנכשל פעם אחת ולכך נזהר בפעמים הבאות כמו שאמרו חז"ל (גיטין מג.) אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן תחילה [וכך פירש רש"י במסכת חגיגה (ד'): כשהתלמיד נכשל בשמועתו פעם ראשונה ושניה, הוא נותן לב לעמוד על שמועתו], והדרך הנוספת היא על ידי שמלמד הרבים, וכיון ש'המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו' יזכה לעמוד על דברי תורה מבלי שיכשל בהן. וזו בקשתו של רבי נחוניא 'שלא אכשל בדבר הלכה' וזאת על ידי 'וישמחו בי חברי', כלומר, שלא אצטרך להיכשל בכדי לעמוד על דברי תורה, אלא שאזכה ש'ישמחו בי חברי' דהיינו שאלמדם

המזכה את הרבים וכו' זכה וזכה את ישראל זכות הרבים תלוי בו. (אבות פ"ה, משנה יח.)

בגודל מעלה המזכה את הרבים צא ולמד מאשר מובא בקב הישר (פ"ח) מעשה נורא מה שהעיד על עצמו הרב החסיד רבי אברהם בעל המחבר שבולי הלקט בהקדמת ספרו [יש שאמרו שאין המדובר ב'שבולי הלקט' אלא בחיבור 'חבורי הלקט' שיצא בהסכמת השל"ה ועוד גדולים בשנת שע"א, ומחברו הוא רבי אברהם בר יהודה מורה צדק בקהילת קודש 'קרמניץ', וטעות נשתרבה ע"י מעתיקי קב הישר], וזה לשונו, אמר הכותב אזכיר כאן נפלאות שעשה ה' עמדי בעת עוברי עלי תלאות בימי חוליי, חליתי על ערש דוי ומרוב כאבי לא עליכם, שוממתי אמרתי פקדתי יתר שנותי רבו עלי מכאובים עד שרחקו ממני קרובי כי הייתי למשא לבני ביתי, ולפני אבותי. והמו מעי בי ולבי יחיל בקרבי בזוכרי אורחא רחיקא וקלילא זודתאי, ועומדים עלי לשמור יציאת נשמותי, כאשר ראו בי שנתקררו איברי ובשרי ובאתי עד הגסיסה, ועד שער מיתה. העומדים עלי דחקו חוצה את אשתי וזרעי וגם שאר קרובים שראו אותי בסימני מיתה בדרך צאת הנשמה מהגוף, ופני נשתנו.

מלאך ה' החזיק נר בידו ורמז כי בעבור שיזכה את הרבים מוסיפים לו שנות חיים

וה' ברחמו יסור יסרני ולמות לא נתנני' (תהלים קיח יח), ולא בזכותי רק בזכות אבותי הקדושים, ובמראה ראיתי בעיני אדם קצר עמד לפני ונר דולק בידו, ובהרף עין התחיל לכבות וחזר ודלק מהר לעיני. ואמרתי במחילה, יגיד לי אדוני מה זה שאתה עושה לפני בנר הזה, והשיב האיש הנר רמז לנשמה דילך בעבור שימי חיך כבר עברו כי הנר הוא רמז נשמת אדם, רמזתי לך, והנה כאשר מהר חזר לדולקה כך מהרה תהיה לך רפואה וזהו שהראתי באותותי. וידוע תדע שיש במשפט שלך מיימינים ומשמאילים, ושקלו במאזנים זכיות שלך ובאתי לבשרך שהאל הרחמן הוסיף

יצא לאור ע"י מכון אור לישראלים
© כל הזכויות שמורות
אין להעתיק או להפיץ ללא אישור
מפורש בכתב ממכון אור לישראלים

